

„OP 'WEG NAAR HUIS", NAAR EEN BRONS VAN CHARLES VAN WIJK.

hierin de eerlijke innigheid, die van Wijk in zijn klein beeldhouwwerk wist te leggen.

Na zijne korte Brusselsche reis ging hij op raad van kunstbroeders naar de Veluwe en daar bestudeerde hij de te velde werkende mannen en vrouwen, de zaaiers en oogsters in het open hemel-licht. Daar ook voelde hij het onderscheid tusschen atelierpose en natuur en begreep hij, dat de taak van den beeldhouwer niet alleen bestaat in het zuiver weergeven der natuurlijke vormen, maar ook — en vooral — in het uitbeelden van de groote gedachten der menschheid.

Met alle energie toog van Wijk aan den nieuwen arbeid en op zijn manier vertelde hij het groote, breede epos van het land en degenen, die daar hun brood verdienen, menschen en dieren. Zoo beeldde hij mannen,

die aan 't werk gaan of moe terugkeeren, de moeders met kinderen, de schaapherders, de soepele, stoere kracht der trekossen, de droefheid van een afgeleefd paard.

Een van zijn beste borstbeelden is dat van H. W. Mesdag, dat een schoone herinnering aan dezen schilder blijft.

Naast dit kleine beeldhouwwerk staan enkele groote stukken. Niet uitgevoerd is het pittige ontwerp voor een Frans Halsmonument, dat met een tweeden prijs werd bekroond. Uit zijn laatste jaren dateeren het Van 't Hoff-monument te Rotterdam en het monument voor Willem Schürmann aldaar, het graf-monument voor Blommers en het gedenkteken voor de gebroeders Maris te 's-Gravenhage. Nog niet onthuld is Van Wijk's monument voor majoor Thomson; het genoeg heeft hij nog mogen smaken, dat zijn ontwerp voor een ruitersstandbeeld van den koningstadhouder den eersten prijs kreeg.

Toch heeft Van Wijk in dit groote werk zich niet zoo volledig en innig uitgesproken als in zijn kleine; dat laatste vooral zal ons een schoon bezit blijven; daarin leeft Van Wijk als een Hollandsch kunstenaar van betekenis.

J. S.

TWEË NAAKTSTUDIES.

Er heerscht ten onzent nog steeds een zekere pruderie ten opzichte van het naakt in de kunst zoodat ook onze tentoonstellingen over het algemeen zeer zelden schilderijen van het naakt te zien geven. Men kent en voelt nog zoo weinig het onderscheid tusschen het naakt om zijns zelfs wille, en de voorstelling waarvan het naaktfiguur het onderwerp of een deel uitmaakt. Van

daar dan ook de dikwijls groote verbolgenheid, en zelfs het verbod bij exposeeren van beelden of schilderijen die de mensch geven zooals hij geschapen is.

Tot op zekere hoogte werd en wordt in de beeldhouwkunst de naakte mensch nog getolereerd, daar zij de reputatie heeft onvermijdelijk verwant te zijn aan onderwerpen als „de lente”, „de wind”, „het geheim”, „de stilte” enz, enz. Zonder bijgedachte echter, alleen dan om den mooien vorm of kleur, om de contour, om de schoonheidsimpressie, de meest zuivere kunstuiting dus, een vrouwen- of mannen-figuur te teekenen, is een zeldzaam verschijnsel in de Hollandsche kunst en vooral in de Hollandsche prentkunst.

Het is dan ook ten deele reeds daarom dat ik met eenige voorliefde gewag maak van het verschijnen van een tweetal werken van grafische kunst, beide naaktstudies, de een 'n litho van Georg Rueter, de andere een houtsnede van S. J. de Mesquita *). Beide hebben dit gemeen, dat zij alleen gemaakt zijn om der schoonheidswille, het zijn noch Suzanna's, noch odaliskken, slechts „naaktstudies”.

Een ander punt van overeenkomst dat mij trof, was de zoo goed doorgevoerde technische opvatting. De

lithografische steen laat uit den aard der zaak meer mogelijkheden toe dan het houtblok, een soepeler modelé kan men er mede bereiken en hiernaar heeft Rueter ge-

*) Uitgegeven door de firma J. H. de Bois te Haarlem.

tracht. Hij heeft geen extra kunstmiddeltjes toegepast, alleen de steen beteekent, zooals hij dit met krijt op papier zou doen en hier en daar wat weggeschraapt. Daardoor heeft hij een zekere zachtheid, een teerheid van materie weten te verkrijgen, die goed aanpaste bij de vormen van 't model. Zijn opvatting doet even denken aan Whistler of Fantin Latour, maar hoe dan ook, zij is als litho zeer zuiver van doen.

GEORG RUETER. NAAKTSTUDIE (LITHOGRAFIE).

Tegenover deze min of meer zachte steenteekening staat de, uit haar aard krachtige positieve houtsnede van Mesquita. Hier is de houtsnede-techniek op zijn meest eenvoudigst toegepast. Mesquita vermeed halftinten en liet de contour zich scherp afteekenen tegen den zwarten fond. Ook de wijze waarop hij het zeer expressieve

gezicht behandelde is volkomen als houtsnede gezien en uitgevoerd. Zóó zelfs dat het geen nagesneden teekening is, maar direct met mesje of burin gestoken werd. Nu is er door deze wijze van doen iets primitiefs in gekomen wat bij de handen en voeten misschien wat te sterk uitkomt maar waar men, het geheel beschouwende graag over heen ziet.

S. J. DE MESQUITA. NAAKTSTUDIE (HOUGHTSNEDE).

De opvatting lijkt mij, zoo als zij is, volkomen juist, terwijl ik de mogelijkheid bovendien niet uitgesloten acht om, in deze lijn blijvende, de houtsnede ook uitvoeriger te behandelen; wellicht doet Mesquita of een ander dit nog eens een volgende maal.

R. W. P. JR.